

[CONSTANTIJN HUYGENS] (ASSENEDE)
AAN [AMALIA VAN SOLMS (DEN HAAG)]
2 OKTOBER 1644
3785

Vervolg op Huygens' brief van 29 september 1644 (Worp 4, nr. 3784, p. 80).

Samenvatting: Huygens schrijft aan Amalia van Solms vanuit het legerkamp voor Sas-van-Gent. Hij bericht onder meer over een verkenningstocht naar het [vijandelijke Fort] Moerspeije, waar de vijand het trompetsignaal ten aanval gaf, wat tot enige schermutselingen leidde.

Huygens schreef opnieuw op 4 oktober 1644 (Worp 4, nr. 3789, p. 81).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Huisarch., Inv. A14, Afd. XIII, nr. 18C, nr. 1, dl. 2, nr. 104: brief (dubbelvel, 19,5x31cm, abc | -; autograaf).

Vroegere uitgave: Worp 4, nr. 3785, p. 80: onvolledig (<Cela me donne ... d'officiers et soldats.>), rest samengevat.

Namen: Johan de Knuijt; Johannes Polyander van Kerckhoven jr. (heer van Heenvliet); Frederik Hendrik; Jacques de Haynin [Hennin] (heer van Frémicourt); Francisco de Melo; Ottavio Piccolomini; Willem van Winteroy.

Plaatsen: Lessenbos (Bois-de-Lessines) [Henegouwen]; Moerspeije (Fort); Wachtebeke; Winkel.

Glossarium: sonner (laten klinken); trompette (trompette).

Transcriptie

Au Camp à Assenede, le 2e d'Octobre 1644.

C'est encor icy une de ces lettres sans substance. Car après le voyage de Monsieur de Knuijt d'hier, et de Monsieur d'Heenvliet d'aujourd'hui, que me pourroit-il rester à dire? Il fault que j'espère que l'un ny l'autre n'aura faict rapport à Vostre Altesse du voyage que fit Son Altesse avant-hier vers le quartier du Sieur de Hennin à Moerspeije. Cela me donne la hardiesse de luy dire quelque-chose que La Gazette de Brabant en voudra débiter, que ce ne fut qu'une promenade, comme celle de Waechbeke et Winckele, passé quelque temps, quasi aveq pareil nombre de cavallerie et d'infanterie. Du costé des digues Son Altesse approcha d'assez près dudit quartier, jusques à en pouvoir juger distinctement. Et au retour quelques volontaires coururent jusques à l'escarmouche aveq 15 ou 20 chevaulx de l'enemy, qui sortirent. Nous y perdîmes deux chevaulx et les enemis un homme. Dans | b | une demie-heure d'après Son Altesse se trouva d'un autre costé vers ledit quartier, où aussi quelques compagnies des nostres s'estant avancées. L'enemy fit sonner force trompettes à la charge, mais le canal [étoit] entre deux. Et y eut au départ de Son Altesse quelques coups de carabine tirez, dont il y en eut un qui rencontra le Ritmeester Winteroij embas de ses armes, où le boulet entra dans son costé au travers du buffet par une si petit trou qu'il fit que je n'y pus mettre le bout du petit doigt, ledit Ritmeester demeurant tousiours à cheval, comme en effet la playe se trouve sans danger. Cependant ladite gazette marquera cecy pour une attaque de deux endroits, repoussée avec perte d'officiers et soldats.

La traicte fut longue, et avoit obligé Son Altesse de disner de bonn'heure; mais il supporte ceste | c | fatigue aussi gayement que personne qui soit.

Des soldats rendus aujourd'huy mettent encor en doubte la sortie absolue du païs de *Don Francisco de Mello*, et d'autres mandent qu'il auroit arresté à Bois-de-Lessine. D'ailleurs on sçait qu'il s'est pourveu de nombre d'attestations de ce qu'il s'est comporté comme il debvoit dans l'administration du gouvernement et que Piccolomini feroit encor difficulté de l'accepter.

Vertaling

In het kamp te Assenede, 2 oktober 1644.

Dit is weer een van die brieven zonder inhoud. Want wat zou mij overblijven te melden na het vertrek van de heer [Johan] de Knuijt van hier [naar Den Haag] van gisteren en van de [heer Johannes Polyander van Kerckhoven], heer van Heenvliet, van vandaag? Ik moet hopen dat noch de een noch de ander rapport aan u heeft uitgebracht over de tocht die Zijne Hoogheid [prins Frederik Hendrik] eergisteren heeft gemaakt naar het kwartier van de heer [Jacques de] ¹Haynin te Moerspeie. Dat geeft mij de moed u iets te vertellen wat de Brabantse Krant erover zal meedelen, namelijk dat het slechts een uitstapje was, zoals dat naar Wachtebeke en Winkel, enige tijd terug, met bijna evenveel cavalerie en infanterie. Vanaf de dijk naderde Zijne Hoogheid het genoemde kwartier dicht genoeg om het nauwkeurig te kunnen waarnemen. Op de terugweg gingen enkele vrijwilligers een schermutseling aan met 15 of 20 ruiters van de vijand die naar buiten kwamen. Wij verloren twee paarden, de vijand een man. En half uur later was Zijn Hoogheid aan een andere kant van het genoemde kwartier, waar ook enkele van onze compagnieën waren opgerukt. De vijand liet de trompetters duidelijk ten aanval blazen, maar het het kanaal [was] tussen hen [en ons]. Bij het vertrek van Zijne Hoogheid waren er enkele karabijnschoten, waarvan er één ritmeester [Willem van] Winteroy trof onder zijn wapenrusting, waar de kogel binnendrong in zijn zij dwars door zijn pens door zo'n klein gaatje dat ik nog niet eens de punt van mijn pink er doorheen kon steken. De genoemde ritmeester bleef steeds op zijn paard zitten; de wond is inderdaad onschuldig. Intussen zal de genoemde krant dit aanmerken als een aanval van twee zijden, die is teruggeslagen met verlies aan officieren en soldaten.

De tocht was ver en daarom moest Zijne Hoogheid vroeg eten; maar hij verdraagt deze vermoeyenis even blijmoedig als wie dan ook.

Soldaten die zich vandaag hebben overgegeven trekken het definitieve vertrek uit dit land van *Don Francisco de Melo* nog steeds in twijfel, en andere zeggen dat hij zou zijn gearresteerd in Bois-de-Lessines [Lessenbos]. Men weet trouwens dat hij zich heeft voorzien van diverse getuigenissen dat hij zich naar behoren heeft gedragen in de regering en dat het [Ottavio] Piccolomini nog moeilijk zou vallen om hem te accepteren.

1. Haynin was Spaans gouverneur van Hulst.